

1. Referentie

Referentie	Lodewyckx, I., Janssens, A., Ysabee, P. & Timmerman, C. (2005). <i>Allochtone en autochtone jongeren met psychische problemen en gedragsproblemen: verschillende trajecten naar de hulpverlening?</i> Antwerpen/Hasselt: Steunpunt Gelijkekansenbeleid/OASES, Universiteit Hasselt /Universiteit Antwerpen.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	/
Publicatievorm	Onderzoeksrapport

2. Abstract

Dit onderzoek heeft als doel na te gaan of autochtone en allochtone jongeren met gedrags- en/of psychische problemen op een verschillende wijze opgevangen worden binnen onze samenleving. In het eerste deel van het rapport wordt, na een verkenning van de literatuur, de context van de Geestelijke Gezondheidszorg, de Bijzondere Jeugdbijstand en de Integratie Jeugdhulp geschetst. Deel 2 beschrijft de methodologie. Deel 3 is een neerslag van de resultaten van het onderzoek en bestaat uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bekijkt de gedwongen hulpverlening aan de hand van gegevens van de jeugdrechtsbank te Antwerpen. In het tweede hoofdstuk wordt een analyse gemaakt van de minimale psychiatrische gegevens. In het laatste hoofdstuk worden de mechanismen bekeken die een rol spelen in het traject dat autochtone en allochtone jongeren naar en binnen de hulpverlening bewandelen.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Welzijn en gezondheid
Trefwoord(en)	Gedrags- en emotionele problemen, hulpverlening, interculturaliteit

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu
Onderzoeker(s)	Ina Lodewyckx & Christiane Timmerman Steunpunt Gelijkekansenbeleid Universiteit Antwerpen/Universiteit Hasselt Lange Nieuwstraat 55 2000 Antwerpen Tel: +32 (0)3 275 59 43 Steunpuntgeka@ua.ac.be www.steunpuntgelijkekansen.be Astrid Janssens, Peter Ysabee & Christiane Timmerman Onderzoeksgroep Armoede, Sociale Uitsluiting en de Stad (OASes) Universiteit Antwerpen Sint-Jacobstraat 2 2000 Antwerpen Tel: +32 (0)3 275 53 53 Fax: +32 (0)3 275 57 99 Oases@ua.ac.be

	www.ua.ac.be/oases
--	--

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Leggen allochtone en autochtone jongeren met gedragsproblemen en psychische problemen een verschillend traject naar en binnen de hulpverlening af? Indien ja, welke mechanismen liggen aan de basis van deze verschillen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Kwantitatief luik: analyse van dossiers die in 2002 bij de jeugdrechtsbank van Antwerpen gestart waren + bestudering van de minimale psychiatrische gegevens (MPG) voor de jaren 2000-2003 van een aantal Vlaamse ziekenhuizen. Kwalitatief luik: interviews met hulpverleners uit de bijzondere jeugdzorg en de geestelijke gezondheidszorg, jongeren, en enkele familieleden.
Onderzochte groep	- 895 jongeren met een dossier bij de Antwerpse jeugdrechtsbank - MPG uit zeven Vlaamse ziekenhuizen van -18jarige patiënten - 11 interviews met hulpverleners, enkele huisbezoeken, gesprekken met jongeren
Lokaal	Regionaal (Antwerpen)

7. Resultaten

Dossiers	Bij autochtone jongeren is het aantal POS-dossiers (problematische opvoedingssituatie) hoger, bij allochtonen het aantal MOF-dossiers (als misdrijf omschreven feit). De leeftijdsverdeling bij POS-dossiers is voor beide groepen gelijkaardig. Bij MOF-dossiers is bijna 1/3 allochtonen tussen 10 en 14 jaar. Bij de autochtone jongeren is de groep 15-17 jarigen groter (75% tegenover 66% bij allochtonen). Het aantal MOF-dossiers bij allochtone minderjarige jongens ligt hoog. Het aantal meisjes met een MOF-dossier ligt laag in beide groepen, maar wel meer allochtone dan autochtone meisjes hebben een dergelijk dossier.
Maatregelen in POS-dossier	Er is een veel lager aantal gezinsbegeleidingen in allochtone dan in autochtone gezinnen. Andersom komt het 'intrekken van een maatregel omwille van vrijwillige hulpverlening' vaker voor bij allochtone dan bij autochtone jongeren (autochtone jongeren hebben dit meestal reeds gedaan als ze voor de rechtbank verschijnen).
Maatregelen in MOF-dossier	De twee meest genomen maatregelen bij beide groepen zijn de alternatieve maatregel en berisping. Allochtone jongeren met een MOF-dossier worden vaker geplaatst in een gemeenschapsinstelling dan autochtone jongeren. Autochtone jongeren worden vaker in een OOC of in een open instelling geplaatst. De maatregelen 'plaatsing in een psychiatrische inrichting' en 'aanstelling van een deskundige' worden niet vaak genomen. Plaatsing in Everberg, seponering en vrijspraak komen vaker voor bij allochtonen dan bij autochtonen.
Opname psychiatrische inrichting/afdeling	Het aantal opgenomen allochtone jongeren ligt erg laag in vergelijking met het aantal autochtone. Bij beide groepen zijn iets meer dan de helft meisjes. De meeste autochtone jongeren wonen in het ouderlijk gezin, dit percentage ligt lager bij de allochtone jongeren. De leeftijd bij opname ligt lager bij autochtone dan bij allochtone jongeren. Opvallend is het lage aantal opnames van allochtone minderjarigen tussen 10-14jaar, hoewel zij binnen de MOF-dossiers van de jeugdrechtsbank een aanzienlijke categorie vormen. Er wordt weinig melding gemaakt van opvoedingsproblemen. Meestal is opname vrijwillig. Vooral kind- en adolescentiestoornissen worden vastgesteld met op de tweede plaats eetstoornissen en op de derde plaats stemmingsstoornissen. Proportioneel worden meer allochtone dan autochtone jongeren opgenomen voor schizofrenie en psychotische stoornissen. Stoornis omwille van middelgebruik komt even vaak voor in beide groepen. Opmerkelijk is het hoge percentage 'diagnose onbekend' bij allochtone opnames. Meer dan de helft komt op eigen initiatief of op aanraden van de familie of directe omgeving bij een psychiatrische dienst terecht. Bij de meerderheid komt er geen derde

	laatste doorverwijzer aan te pas. Andere instanties die een adviserende rol spelen zijn personen of diensten binnen de (geestelijke) gezondheidszorg, zoals artsen, therapeuten en psychiaters.
Verschillende trajecten?	Allochtone en autochtone jongeren bewandelen een verschillend traject naar en in de hulpverlening. Allochtone jongeren kennen volgens de hulpverleners geen hulpgeschiedenis, de gedwongen begeleiding is meestal de eerste vorm van hulp die ze krijgen. Mogelijke verklaringen daarvoor zijn: gebrek aan kennis over de bestaande hulpverleningsmogelijkheden aan de kant van allochtone ouders, een zekere mate van wantrouwen en schaamte bij de ouders, spanningen tussen ouders en hulpverleners omwille van verschillende verwachtingen en percepties op de problematiek en de hulpverlening. Daarnaast zijn er ook wat drempels komend van de kant van de hulpverlening: wachtlijsten, voorrang voor 'gemotiveerde' cliënten, oneigenlijke plaatsingen. Allochtone jongeren riskeren bovendien vaker een 'uit huis plaatsing' waardoor allochtone ouders problemen vaak niet durven signaliseren.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/